

UNITAT 1: QUÈ ÉS LA SOCIOLOGIA?

1. Intenta explicar el significat de la següent expressió: “La perspectiva sociològica és equivalent a veure l'estrany en allò que ens és familiar”

Ens vol recordar que l'observació i anàlisi sociològica han d'estar el més netes possibles de prejudicis o bé de “normalitat” o “anormalitat” respecte d'uns paràmetres que se suposen que són els ortodoxes.

2. Ídem amb la següent: “Observar sociològicament exigeix deixar de banda la idea familiar de que la conducta humana depèn únicament del que les persones decideixen fer, i acceptar la idea de que la societat guia els nostres pensaments i els nostres actes”.

Insisteix en la idea que els nostres actes estan influenciats per les condicions externes i no obeeixen exclusivament a la nostra voluntat.

UNITAT 2: SOCIOLOGIA I CIÈNCIES SOCIALS

1. Descriu els mètodes empíricoanalítics

Els mètodes quantitius : Pretenen explicar un fenomen determinat, a partir del coneixement de les seves causes i utilitzen la matemàtica com a ciència auxiliar. Tots ells comparteixen el fet de tenir com a objectes d'observació els individus, els grups, les institucions o la societat sencera. Els més importants són :

-**enquestes** : consisteixen a recollir informacions, per mitjà d'un qüestionari, de persones, a les quals es pregunta sobre un fenomen o aspecte social determinat. Segons l'objectiu perseguit poden ser descriptives, si es pretén retallar detalladament una població, o poden voler contrastar hipòtesis prèvies.

-**El qüestionari** presenta unes preguntes que poden ser obertes o **tancades**. Per passar l'enquesta cal una

-**mostra** : és el procediment gràcies al qual se selecciona un percentatge d'individus o casos a partir d'una població. La tria de les persones a les quals es passarà l'enquesta es pot fer de dues maneres :

a. Per quota : es divideix la població a partir d'unes característiques concretes, com per exemple : edat, sexe, professió...

b. Aleatòriament : es fa a l'atzar.

Un cop passada l'enquesta, disposem de moltes dades, però cal tenir en compte que són dades sense analitzar i sense interpretar. Cal, aleshores fer ús de l' . estadística : permet organitzar les dades recollides, per tal d'analitzar-les i després inferir-ne les característiques de la població estudiada. Tot i que aquests mètodes són molt precisos cal tenir en compte les variables de la conducta individual i que els valors i les intencions no es poden quantificar. Per aquest motiu, cal complementar-los amb els mètodes qualitius.

Els mètodes qualitius : s'usen en l'estudi de casos concrets i no busquen la generalització. Es tracta d'entrevistes, històries de vida...

Entrevistes : consisteixen en una conversa entre dues persones : el que entrevista i l'entrevistada .Tenen com a finalitat obtenir alguna informació. Hi ha dues menes d'entrevistes : dirigides i no dirigides.

. **Històries de vida** : són entrevistes no dirigides que intenten captar experiències vitals que el nostre informant ha viscut al llarg de la seva vida. Pot plantejar alguns problemes, com ara la distorsió de la informació, provocada per la reserva de l'informant o per l'actitud de l'entrevistador.

2. Intenta descolupar el següent plantejament: Com pregunta un/a sociòleg/a?

Molts dels temes que es plantegen els sociòlegs en les seves investigacions tenen a veure amb **PREGUNTES FACTUALS**. Per exemple, ¿quins seguidors tenen més tendència a delinquir, els seguidors d'equips de bàsquet o els de futbol? Per poder respondre a aquest tipus de preguntes factuais es precisa molta investigació.

Sovint els sociòlegs utilitzen **PREGUNTES COMPARATIVES**, que relacionen un context social amb un altre o que contrasten exemples presos en societats diferents. Per exemple, hi ha diferències notables entre els sistemes socials i legals de Gran Bretanya i els dels Estats Units. Una típica pregunta comparativa seria: ¿com varien les pautes de comportament criminal i l'aplicació de la llei en aquests dos països?

En Sociologia no només ens hem d'ocupar de les societats actuals, tot relacionant-les unes amb d'altres, sinó que també és precís comparar el seu present i el seu passat. Quan aquesta és la pretensió, es diu que estem emprant **PREGUNTES PROGRESSIVES**. Per entendre la naturalesa del món contemporani cal mirar les formes de societat anteriors i analitzar la direcció principal que han pres els processos de canvi. Així podrem investigar, per exemple, de quina manera s'originaren les presons i com són en l'actualitat.

La investigació dels fets, és a dir, allò que anomenem investigació empírica, s'ocupa de COM PASSEN LES COSES. Tanmateix, la sociologia no tan sols consisteix en recopilar dades i fets, independentment de si són o semblen ser importants i interessants. Sempre cal interpretar allò que signifiquen, i per tal de fer-ho hem d'aprendre a plantejar **PREGUNTES TEÒRIQUES**. Hi ha molts sociòlegs que treballen principalment amb preguntes empíriques, però el seu treball no serà molt revelador si la seva investigació no està guiada per un cert coneixement teòric.

Pregunta factual	¿Què va succeir?	Des dels anys 80 les noies han assolit millors qualificacions que els nois als col·legis
Pregunta comparativa	¿Ha succeït a altres indrets?	¿Fou aquest un fenomen mundial, o només ha succeït a Espanya, o només a certes regions d'aquest país?
Pregunta progressiva	¿S'ha anat succeïnt des de fa temps?	Al llarg del temps, ¿quines han estat les pautes d'èxit escolar de les noies?
Pregunta teòrica	¿Quin és el rerefons d'aquest fenomen?	¿Per què els resultats de les noies són millors ara? ¿Quins factors cal tenir en compte per tal d'explicar aquest canvi?

3. D'on prové el terme sociologia ?

La paraula Sociologia es compon d'un element procedent del llatí (societas, socius) i d'un altre d'origen grec (logos) : ciència o estudi de la societat

4. Quan i per què es va començar a parlar de sociologia ?

Apareix com a disciplina, amb caràcter propi, a principis del s.XIX i és utilitzada per primer cop per **A.Comte** (1824). És a partir del segle XIX quan s'elabora un mètode d'estudi de la realitat social, de tipus empíric

o positiu (seguint la terminologia d'A.Comte). És aleshores quan la Sociologia es converteix en una ciència positiva, que utilitza un mètode experimental

5. Quins van ser els precursors i seguidors més importants ?

Els seus antecedents, com a ciència social que té per objecte l'estudi racional i crític de la societat humana, es troben en la Política d'**Aristòtil** (s.IV aC), en El Príncep i els Discursos de

Maquiavel (s. XVI) i fou en el període de la Il·lustració (s. XVIII) que hom en formulà la necessitat.

Montesquieu, Adam Ferguson, el baró d'Holbach); sobretot a partir del triomf de les revolucions burgeses (1789). Aleshores s'elaboraren els primers programes socials, ja sigui per part de pensadors revolucionaris, com Condorcet, socialistes com **Saint-Simon**, positivistes com A.Comte, conservadors com J.de Maistre, L.G.A. Bonald.

6. Busca informació d'algun dels sociòlegs més importants

August Comte
Emile Durkheim
Karl Marx
Max Weber
Talcott Parsons

7. Defineix els següents conceptes: Societat , Positiu , Empíric , Mètode experimental

Societat: col·lectivitat humana regida per determinades normes.

Positiu: Atribut que se li dona (segons Comte) al període històric dominat per la ciència, activitat regida per la observació i l'experimentació científica. Positiu: qualitat de la ciència que es vol estendre a totes les activitats humanes.

Empíric: Coneixement que prové de l'experiència i no pas dels prejudicis o supersticions.

Mètode experimental: mètode que empra la ciència, que avalua els seus resultats mitjançant experiments que confirmen les hipòtesis.

UNITAT 3: NAIXEMENT I EVOLUCIÓ DE LA SOCIOLOGIA

1. Per què; quins factors fan que aparegui la sociologia?

La sociologia va néixer motivada per les transformacions que varen irrompre de forma decidida i rupturista durant l'època de la revolució industrial d'Occident, en contrast amb les formes de vida característiques de les societats preexistents. El ritme dels canvis socials es va accelerar de tal manera i ha continuat accelerant-se en els nostres dies encara més i de forma molt més acusada.

2. Quina funció s'atorga a la sociologia?

Explorar les transformacions que han tingut lloc en el passat, així com la comprensió dels grans trets de desenvolupament que avui es manifesten

3. Quin factor determinant del nostre temps condiona l'estudi de la sociologia?

ser-ne conseqüent de la globalització de la vida social. En el passat, aquesta disciplina es va veure dominada per la perspectiva de que les societats podien estudiar-se com unitats independents. I això era, de fet, un miratge. Perquè tampoc mai les societats han estat aïllades, ni tan sols en el passat. Actualment podem observar una evident acceleració dels processos d'integració social: el comerç, les telecomunicacions, els mercats financers....

4. Posa algun exemple que nosaltres considerem d'un fet o situació "normal" i que creguis que no ho seria tant des de ulls més distants als nostres.

El matrimoni per amor

5. Amb les teves paraules, intenta explicar què entens per "estructura social"

Ecosistema de relacions i de poder entre els individus que componen una societat

6. Quin va ser un dels primers debats de la sociologia, en els seus inicis?

Un dels primers temes de debat que va encetar aquesta disciplina tan jove va ser l'impacte de la industrialització sobre la societat. Per exemple, sabem que la industrialització ha tingut una influència fonamental en el naixement de les societats modernes, però ¿quins són els seus orígens i les condicions que van possibilitar que això es produís?

7. Com creus que la industrialització va introduir canvis en els sistemes matrimonials i familiars?

De la família extensa a la família nuclear.

8. Per què creus que la Revolució Francesa i els canvis polítics que ella provoca influeix en els inicis de la sociologia com a nova disciplina?

A causa de La ruptura dels modes de vida tradicionals propiciada per aquests canvis (Rev. Francesa i revolució industrial) fou la causa de que alguns pensadors intentessin desenvolupar una nova comprensió tant del món social com del món natural

9. Com anomena Comte en un començament a aquesta nova ciència? Per què inventa, doncs, el nom de "sociologia" per a anomenar la nova ciència social?

Comte parlà de "física social" per referir-se al nou camp d'estudi, però en aquell moment alguns dels seus contemporanis intel·lectuals també emprava aquest concepte. Comte va voler distingir la seva perspectiva de la dels altres i així va encunyar el terme "sociologia" per tal de descriure la disciplina que pretenia instaurar.

10. Quin significat té el mot “positiu” en la visió de Comte?

Segons Comte, la sociologia era una ciència positiva que havia d'aplicar a l'estudi de la societat mètodes científics igual de rigorosos que els que emprava la física o la química per estudiar el món físic. El POSITIVISME sosté que la ciència ha de centrar-se només en allò que és observable mitjançant l'experiència. La sociologia, segons l'enfoc positivista, pot produir coneixements socials basats en dades empíriques procedents de l'observació, la comparació i l'experimentació

11. Què en saps de la llei dels tres estadis de Comte? Comenta-la breument.

La llei dels tres estadis de Comte assenyala que els esforços humans per comprendre el món han passat per tres estadis: el teològic, el metafísic i el positiu. En el teològic, allò que guiava el pensament eren les idees religioses i la creença en què la societat era l'expressió de la voluntat divina. En l'estadi metafísic, que començà aproximadament durant el Renaixement, la societat passà a considerar-se com quelcom natural, no sobrenatural. L'estadi positiu, propiciat pels descobriments i avenços de Copèrnic, Galileu i Newton, va impulsar l'aplicació de les tècniques científiques al món social

12. Quins fenòmens preocupaven Comte malgrat la seva visió optimista de la història?

A Comte el preocupaven les desigualtats que estava produint la industrialització i l'amenaça que suposaven per a la cohesió social

13. Què critica Durkheim de l'obra de Comte? I en què coincideix?

Durkheim considerava que la major part dels treballs de Comte eren massa especulatiu i abstractes, i que no havia assolit allò que s'havia proposat: donar a la sociologia una base científica.

Durkheim coincidia amb Comte en la creença que havíem d'estudiar la vida social amb la mateixa objectivitat amb que els científics s'ocupen de la naturalesa.

14. Quin és el primer principi o concepte bàsic de la Sociologia, segons Durkheim?

El primer principi de la sociologia per a Durkheim era “estudiar els FETS SOCIALS com si fossin coses”. I amb això volia dir que la vida social pot ser analitzada amb el mateix rigor que els objectes o fenòmens naturals.

15. Com interpretes la següent frase referida a Durkheim: “Els fets socials també tenen un poder coactiu sobre els individus”?

Els fets socials poden condicionar l'acció humana de diferents maneres, que van des d'un rotund càstig (en el cas d'un delictes, per exemple) fins el rebuig social (en el cas d'un comportament inacceptable), passant per un simple malentès (en el cas d'un ús equivocat de l'idioma)

16. Com explicaries la “solidaritat mecànica”, i la “solidaritat orgànica” de Durkheim?

Solidaritat mecànica: similitud ideològica i d'hàbitat.

Solidaritat orgànica: interdependència extensa

17. Esbrina el significat d'“anòmia” que encunya Durkheim. Creus que actualment es dona aquest fenomen. Intenta posar algun exemple.

La manca de criteris o normes clares que guïin la nostra conducta. Per exemple, alguns pares es pregunten si han de deixar “provar” drogues als seus fills adolescents. HI ha d'altres que ho rebutgen totalment. O bé si han de deixar sortir fins a determinades hores

18. Quins factors t'han semblat més rellevants que explicarien el suïcidi, segons l'estudi realitzat per Durkheim?

Que hi havia més suïcidis entre els homes que entre les dones; més entre els protestants que entre els catòlics; més entre els rics que entre els pobres, i més entre els solters que entre els casats.

19. En què consisteix "l'explotació", segons Marx?

Els treballadors tenen poc o cap control sobre el seu treball i els empresaris poden generalment guanyar tot apropiant-se del que produeixen els treballadors amb el seu treball.

20. Quin significat tindria l'expressió "la concepció materialista de la història"?

Les principals causes del canvi social no són pas les idees o els valors dels éssers humans. Ans al contrari, el canvi social està condicionat principalment per influències econòmiques.

21. Estàs d'acord o no amb Marx: que el sistema capitalista és injust. Dóna raons a favor i en contra d'aquesta afirmació.

Resposta oberta

22. En què discrepa Weber de Marx? En què discrepa Weber de Marx i de Durkheim?

Rebutjava la concepció materialista de la història i considerava que els conflictes de classe eren menys rellevants del que suposava Marx. Considerava que les idees i, més concretament, els valors religiosos (especialment aquells associats al puritanisme) varen tenir una importància fonamental en la creació del capitalisme. Al contrari de Marx, aquesta perspectiva no sorgia únicament de les transformacions econòmiques, sinó que, segons Weber, les idees i valors culturals ajuden a que es constitueixi una societat i conformen les nostres accions individuals.

Segons Weber, els individus disposen de la capacitat per actuar lliurement i conformar el seu futur. No creia, com indicaven Marx i Durkheim, que hagués estructures fora dels individus o independents d'ells.

23. A què anomena Weber "procés de racionalització"?

En la societat industrial a penes hi havia espai per als sentiments i per fer les coses d'una determinada manera, simplement perquè s'havia fet així durant generacions. El desenvolupament de la ciència, de la tecnologia moderna i de la BUROCRÀCIA era descrit per Weber col·lectivament com RACIONALITZACIÓ: l'organització de la vida social i econòmica en funció de principis d'eficiència i recolzant-se en coneixements tècnics.

UNITAT 4. LES CONSEQÜÈNCIES DE LA GLOBALITZACIÓ

1. És el mateix "globalització" que "mundialització"? Assenyala les diferències, si s'escau.

La globalització és una paraula d'origen anglosaxó. Ja fa temps que els anglosaxons empen la paraula "**global**"; als països llatins, per contra, aquesta paraula fins fa poc no l'hem utilitzat. Nosaltres no dèiem mai globalització, sinó **mundialització**

2. Per què l'autor diu que "si no hi ha duanes hi ha més comerç"? Estàs d'acord? ¿Quin exemple exposa per explicar aquest fet?

Perquè les duanes són com peatges. Si no n'hi ha, aleshores els productes resulten més barats i la gent els pot comprar en més quantitat. I així augmenta el comerç

3. Quina diferència hi ha entre les anomenades companyies "multinacionals" i les companyies "transnacionals", si és que n'hi ha?

Abans, les grans empreses que estaven a molts països és deien multinacionals, i ara les anomenem transnacionals perquè transitin, van constantment d'un lloc a l'altre. A un país hi troben una matèria primera. Aquesta primera matèria la traslladen a un altre país on hi troben ma d'obra barata. El que els sobra com a residu el passen a un altre país perquè en el país anterior no els deixen dipositar. A un altre lloc troben un magatzem de distribució. I, finalment, a un cinquè lloc ho venen

4. Què vol dir el professor Oliveras quan afirma que som uns "consumidors molt sofisticats"?

Perquè som consumidors sofisticats. Ja no Volem, per exemple, fer una amanida qualsevol, volem fer amanida amb enciamets holandesos o amb tomaquets de la Xina, o fruita fora de temporada...

5. A parer de l'autor, és bo o no que hi hagi tant de comerç? Raona la resposta.

La resposta, segons els llibres d'economia, és que el comerç internacional és magnífic: com més comerç internacional més benefici per a tothom: els fabricants hauran de competir en un mercat cada vegada més ampli; per tant, hauran d'augmentar la seva productivitat per ser més competitius. En conseqüència, baixaran els seus preus, seran tecnològicament avançats... I nosaltres, com a consumidors, com que tindrem tot gènere de productes podrem triar, i al mateix temps tindrem uns preus ben raonables. Per tant, a més comerç internacional, millor. Això, des del punt de la **teoria econòmica** és cert. Però, des del punt de la **pràctica econòmica**, no és cert. Doncs això es basa en una teoria econòmica anomenada la "**competència perfecta**". Però resulta que la competència perfecta, en la realitat, no existeix gairebé res. Per tant, el fet que hi hagi molt comerç internacional no vol dir bé per a tothom. Vol dir bé per a alguns, mal per uns altres.

6. En què consisteix la "competència perfecta"?

Quan hi ha capacitat de negociació. Quan ha hagut una interacció d'oferta i demanda. Exemple: un basar turc on es pot regatejar...

7. Quina comparació fa l'autor entre el poder dels estats i les companyies transnacionals?

El venedor ambulat d'Istanbul practica la competència perfecta, i REPSOL practica l'oligopoli. I això és el que passa: arreu del món abunda molt més l'oligopoli i els monopolis que no pas la competència perfecta. El Tercer Món fa de nosaltres, i nosaltres fem de REPSOL, per entendre'ns. És a dir, quan el Tercer Món ven, posem per cas, cafè, el preu del cafè no el dicta el Tercer Món, sinó que el fixa el mercat internacional de matèries primeres que hi ha Londres.

8. Breument, com descriuries els significat de l'expressió "especulació financera"?

Comprar i vendre diners per obtenir el màxim de benefici en el termini més curt possible.
Sense atendre a consideracions morals ni utilitat social

9. Què entens per "paradís fiscal"?

Països on es dediquen a captar diners sense preguntar d'on vénen i opacs i on tampoc es paguen gaires impostos pels capitals.

10. Què significa la següent expressió: "els estats renuncien a les seves responsabilitats? "Qui surt guanyant i qui surt perdent quan això és produeix?

Que l'Estat renuncia a protegir els més febles econòmicament. Pequè si resulta que no recapta impostos tampoc pot distribuir els recursos a les classes menys afavorides, mitjançant escoles, metges o assistència social.

11. Saps quants emigrants ha generat l'Estat Espanyol des dels anys cinquanta del segle XX?
Saps quants immigrants hi ha ara a l'Estat Espanyol?

.....

12. Què significa "digerir bé el progrés tecnològic"?

Vol dir que les màquines fan la feina cada dia més de pressa i que hem de treballar cada dia menys hores. I això vol dir que les societats modernes es poden permetre reduir la jornada de treball perquè la nostra productivitat ha crescut molt.

Unitat 5. LES CLASSES SOCIALS

1. Quan s'empra el terme d'"estratificació social"?

El terme estratificació social s'empra per descriure les desigualtats que existeixen entre els individus i els grups dins les societats humanes. Sovint esmentem l'estratificació per fer referència a béns o propietats, però el fenomen també pot donar-se per fer referència al gènere, l'edat, la religió, etc. Els individus i grups, segons sigui la seva posició dins l'estructura estratificada, compten amb un accés desigual i diferent a les recompenses. Resulta útil comparar l'estratificació com la successió de capes geològiques de pedra que hi ha en l'escorça terrestre. Es pot dir que les societats es componen d'"extractes" jerarquitzats i que els més afavorits es troben a dalt i els menys privilegiats a sota.

Els sistemes socialment estratificats comparteixen algunes característiques

2. A partir de quin moment de la història de la humanitat es va donar un gran augment de l'estratificació social?

L'estratificació de les societats ha canviat al llarg de la història humana. En les societats primitives, basades en la caça i la recol·lecció, existia molt poca estratificació social, especialment perquè hi havia molt poc que dividir en termes de riquesa o altres recursos. El desenvolupament de l'agricultura va produir un considerable augment de la riquesa, i això va provocar molta estratificació

3. Anomena els 4 sistemes d'estratificació social que els especialistes distingeixen.

Esclavitud, castes, estaments, classes socials

4. Què és el que creus que caracteritza més el sistema de castes?

En les societats organitzades per castes els diferents extractes són tancats, de manera que els individus han de romandre en l'extracte social en que varen nàixer durant tota la seva vida.

5. Quina diferència detectes entre el sistema de castes i els estaments feudals?

A diferència de les castes, entre els estaments es permetia certa tolerància pel que fa a la mobilitat i matrimonis mixtes. Els plebeus podien ser anomenats cavallers, per exemple, com a pagament per serveis especials prestats al monarca, i els mercaders podien en ocasions comprar títols.

6. Quines circumstàncies caracteritzen el sistema de classes?

1. Els sistemes de classe són fluïts. Els límits entre elles no estan mai completament definits. No hi ha restriccions formals al matrimoni entre persones de distintes classes.
2. La classe d'un individu no s'adquireix només per naixement. La mobilitat és molt més freqüent.
3. Les classes depenen de les diferències econòmiques que existeixen entre els grups d'individus i en les desigualtats en la possessió i control dels recursos materials. En els altres sistemes d'estratificació els factors no econòmics, com ara la raça solen ser molt més importants.
4. Els sistemes de classes opera principalment mitjançant connexions impersonals a gran escala. Per exemple, una de les bases fonamentals de les diferències de classe es troba en les desigualtats de salari i de condicions de treball.

7. Què caracteritza la "classe social", segons Marx?

Segons Marx, una classe és un grup de persones que té una mateixa relació amb els mitjans de producció, és a dir, aquells amb els que es guanyen la vida

8. Què vol donar a entendre Marx quan empra el terme de "depauperació"?

Marx va emprar el terme depauperació per descriure el procés mitjançant el qual la classe treballadora s'empobreix cada cop més en comparació amb la capitalista. Tot i que augmenti la prosperitat dels treballadors en termes absoluts, el desfament entre ells i la classe capitalista segueix augmentant cada cop més

9. En què coincideix i en què difereix Weber respecte de Marx, en referir-se a les classes socials?

Weber coincideix amb Marx en que la classe es basa en **condicions econòmiques** objectives, però té en compte altres factors. Segons Weber, les divisions de classe es deriven no tan sols del control o absència de control dels mitjans de producció, sinó de diferències econòmiques que no tenen res a veure, directament, amb la propietat. Entre aquests recursos es poden incloure especialment els coneixements tècnics i les credencials o qualificacions que influeixen en el tipus de treball que les persones poden obtenir

En la teoria de Weber el **status** fa referència a les diferències que existeixen entre dos grups en relació amb la reputació o el prestigi que els altres li concedeixen. Marx creia que les diferències de status procedien de les divisions de classe que es produïen en la societat, però Weber assenyalava que el status sol variar amb independència de les divisions de classe. Normalment, la possessió de riquesa concedeix status, però hi ha moltes excepcions a aquesta regla.

10. Com explicaries que l'ideari d'un partit polític de dretes pugui ser compartit tant per gent rica com per gent pobre tot i essent de classes socials diferents?

Per influència del status que hom creu que té, independentment dels ingressos econòmics que hom pugui tenir

11. En un estudi que es va fer famós realitzat per E. Solè a la fàbrica SEAT, molts treballadors de "coll blanc" amb titulació universitària es consideraven integrants de la classe obrera; per contra molts treballadors de "mono blau" es veïen a si mateixos com "classe mitjana". Com ho explicaries això?

Perquè en tenir més títols, les expectatives que tenien de ser per damunt dels treballadors es van veure defraudades, atès que el ser universitari no els dispensava d'estar a les ordres d'altra molta gent. Tenien la impressió que tot i haver estudiat, només eren assalariats, tot i ser de coll blanc. En canvi, els treballadors de coll "blau", varen tenir la impressió que havien ascendit en l'escala social.

12. Què entens amb el terme "infraclasse"

És un grup que es caracteritza per patir múltiples desavantatges. Molts dels seus membres són aturats de llarga durada o van d'una feina a una altra constantment. Alguns són indigents o tenen manca de lloc permanent on viure. Sovint els membres de la infraclasse passen llargs períodes vivint de l'assistència social. La infraclasse es descriu sovint com una classe "marginada" o "exclosa" de l'estil de vida que porta el gruix de la població.

UNITAT 6. L'ESTAT DEL BENESTAR

1. Què s'entén per l'expressió "Estat del benestar"? Què és el que pretén?

El welfare és una expressió anglosaxona, que vindria a significar: assistencial. Ho traduïm per Estat del Benestar. A la majoria de les societats desenvolupades, la pobresa i l'exclusió social son alleugerides fins a cert punt per l'anomenat Estat assistencial o del benestar.

2. Quines són les principals "potes" o "pilars" de l'Estat assistencial? Si haguessis de triar, quina d'aquestes "potes" consideres que és la "principal", i quina és la més "prescindible"?

Primera part: assistència sanitària, educació gratuïta, subsidi d'atur.
Segona part: resposta oberta..

3. Quins països són els que tenen un estat del "welfare" més desenvolupat. A què és degut? (Apunta alguna de les causes)

Els països que hi dediquen més pressupost nacional a aspectes relacionats amb el welfare són els països nòrdics (d'Europa), com ara Suècia, que hi destina el 53% aproximadament del PNB. Això significa també que els suecs paguen molts impostos per tal que l'Estat hi posi més serveis a l'abast de la població. D'altres països occidentals no recaptin tants impostos. Als Estats Units no hi arriba al 30% del PNB (Producte Nacional Brut)

4. Segons l'esquerra de tradició marxista, a què és deu que els països capitalistes europeus desenvolupessin estats assistencials?

Des de la visió marxista, l'estat del benestar es va impulsar per tal que no s'escampessin les idees socialistes i comunistes. Per tant, donant serveis a la població es frenava la revolució i, d'aquesta manera, l'Estat del Benestar ha estat necessari per mantenir el sistema capitalista.

5. Quina visió panoràmica aporta T. H. Marshall sobre l'evolució i conquesta de drets per part de la ciutadania fins arribar a l'Estat del benestar? Assenyala les etapes que Marshall descriu.

T.H. Marshall, als anys seixanta del segle XX, considerava que el benestar era un resultat del desenvolupament progressiu dels drets de ciutadania que acompanya el creixement de les societats industrials. Segons Marshall els països desenvolupats han seguit una evolució en tres etapes diferenciades:

- El segle XVII fou el moment el que es varen obtenir els drets civils. Aquests drets estaven relacionats amb les llibertats personals, com ara la llibertat d'expressió, pensament i religió; el dret a tenir propietats i el dret a un tracte legal just.
- Durant el segle XIX s'assoliren els drets polítics: el dret a vot, a obtenir càrrecs i a participar en el procés polític.
- La tercera etapa consistiria, doncs, en els drets socials. I això es produí durant el segle XX. El drets dels ciutadans a la seguretat econòmica i social mitjançant l'educació, l'assistència sanitària, l'habitatge, les pensiones i altres serveis. En això consisteix l'Estat del benestar. La incorporació dels drets socials a la idea de ciutadania suposà que tothom mereixia viure una vida plena i activa, i que tenia dret a percebre una renda raonable, independentment de la seva posició social.

6. Explica breument la classificació d'Esping Andersen en referència als diferents models d'Estat del benestar.

El danès Esping-Andersen, 1990, ha analitzat els estats de benestar occidentals i els ha classificat en tres categories, tot comparant les polítiques de pensions, desocupació i ajuda a la renda de les persones:

- Socialdemòcrata: Els serveis assistencials són subvencionats per l'Estat i són disponibles per a tothom (prestacions universals). La majoria dels països escandinaus són exemples d'aquest

model d'estat del benestar.

-Conservadors-corporatius: Com a exemples posa a França i Alemanya: La cobertura dels serveis no és necessàriament universal. La quantitat de prestacions a les que té dret un ciutadà depèn de la seva posició social. Aquest tipus de règim pot no estar dirigit tant a eliminar les desigualtats com a mantenir l'estabilitat social, la fortalesa de les famílies i la lleialtat a l'Estat.

-Liberal. Exemple: Els Estats Units: Els serveis assistencials estan molt mercantilitzats i es venen en el mercat. Les prestacions en funció dels mitjans són disponibles per als molt necessitats, però queden marcats (estigmatitzats). Això es deu al fet a que s'espera que la majoria de la població compri el seu propi benestar a través del mercat.

7. De quina política ets més partidari/a: de la perspectiva institucional o de la perspectiva residualista? Raona la resposta.

Resposta oberta

8. Quins han estat els arguments de les forces conservadores que a partir dels anys 80 es van imposar en alguns països anglosaxons a partir dels anys 80 del segle XX per tal de reduir l'Estat del benestar?

Crítiques:

La primera: L'augment dels costos que generava l'Estat del benestar havia anat creixent de manera que no es podia suportar, perquè la recessió econòmica havia alentit el creixement econòmic i havia fet augmentar l'atur. Per tant, es recaptaven més diners i, en canvi, hi havia més despeses. A més a més -argumentaven els conservadors- l'estat del benestar havia fet aparèixer enormes burocràcies en els serveis assistencials. En definitiva, les despeses augmentaven molt més que el conjunt de l'expansió econòmica.

La segona crítica estava relacionada amb la idea de dependència de les prestacions: Els crítics de les institucions de benestar existents assenyalaven que les persones es tornen dependents dels propis programes que se suposa els permeten fer una vida independent i amb sentit. No només es fan materialment dependents de l'arribada del subsidi, sinó també psicològicament. En comptes d'afrontar la seva vida amb una actitud activa, tendeixen a adoptar una actitud resignada i passiva. En definitiva, els conservadors al·leguen que la gent s'hi "repenja", en comptes de buscar per ells mateixos una sortida a la seva situació.

9. Estaries d'acord en augmentar les subvencions a aquelles escoles que obtinguessin millors resultats? (O bé a la inversa: ¿retallaries els fons a aquelles escoles o centres educatius que obtinguessin pitjors resultats acadèmics? Raona la resposta.

Resposta oberta.

10. Estaries d'acord en pagar a cada ciutadà/na major d'edat una quantitat de 700- 800 euros, simplement per existir, sense cap necessitat de treballar o d'aportar res a la societat? ¿Coneixes el significat del terme "Renda Bàsica Garantida"

Resposta oberta